

พร้อมรับมือภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ

ในภาวะที่เกิดภัยพิบัติ ทั้งภัยธรรมชาติ โรคระบาด ภัยจากการก่อการร้าย หรือภัยสงครามทำให้ทำให้เด็ก และครอบครัวต้องตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย การบาดเจ็บ และการขาดสารอาหาร ขณะเดียวกันระบบบริการสุขภาพจะไม่เพียงพอ และเข้าถึงได้ยากขึ้น เกิดความขาดแคลนอาหารและน้ำ ขาดแคลนระบบสุขาภิบาลที่ดี ระบบการศึกษาในพื้นที่ที่เกิดเหตุเกิดการหยุดชะงัก อันเนื่องจากการพังทลายของโรงเรียน อุปกรณ์การเรียน รวมทั้งการขาดแคลนครูผู้สอน เด็กและผู้หญิงมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นที่จะถูกล่วงละเมิด หรือตกเป็นเป้าในการถูกจับเป็นตัวประกันเพื่อการต่อรอง

© UNICEF Thailand/2004/Youkonton

หากครอบครัวและชุมชนได้รับรู้ ข้อมูลและการสนับสนุนที่ดี ครอบครัวและชุมชนจะสามารถวางแผนเตรียมรับมือในภาวะฉุกเฉินได้ ซึ่งจะทำให้ลดความเสี่ยงต่อปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้น และทำให้เด็ก ครอบครัว และชุมชนสามารถฟื้นตัวจากผลของภัยพิบัตินั้นได้เร็วขึ้น

สาระสำคัญ

๑. ในภาวะภัยพิบัติและฉุกเฉิน เด็กยังคงมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลจากสังคมไม่แตกต่างจากในภาวะปกติ ไม่ว่าจะเป็ภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาด ภัยจากการก่อการร้าย หรือภัยสงคราม
๒. เด็ก ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ต้องมีการวางแผนรับมือกับภัยพิบัติล่วงหน้า ต้องซักซ้อมความเข้าใจ ตรวจสอบระบบการเตือนภัย และการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับภัยพิบัติอย่างสม่าเสมอ
๓. ในภาวะภัยพิบัติ เด็กมักเสียชีวิตจากโรคหัด ท้องร่วง ปอดอักเสบ มาเลเรีย การขาดสารอาหาร และ ภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ที่เกิดกับทารกแรกเกิด ต้องใส่ใจและดูแลให้ดีเป็นพิเศษ
๔. โรคระบาดที่รุนแรง อาจกลายเป็นภัยพิบัติได้ ในกรณีของการระบาดของไข้หวัดใหญ่ทั่วโลกพบว่า การแพร่ระบาดของเชื้อโรค เกิดขึ้นได้อย่างง่ายดายตายเมื่อคนอยู่ใกล้ชิดกัน ดังนั้น ควรป้องกันด้วยการแยกผู้ที่สงสัยว่าป่วยไม่ให้เข้าใกล้ชิดผู้อื่น
๕. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสำคัญอย่างยิ่งเมื่อเกิดภัยพิบัติหรือในภาวะฉุกเฉิน เพราะ นมแม่มีสารอาหารครบถ้วน และมีภูมิคุ้มกันโรค การเลี้ยงลูกด้วยนมผสมในช่วงนั้น อาจเสี่ยงต่อการปนเปื้อนของเชื้อโรค

© UNICEF/2005/De Jesus

๖. รัฐ องค์กรที่ทำงานช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ และชุมชน ต้องช่วยปกป้องคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ภายหลังภาวะภัยพิบัติ
๗. ในภาวะที่เกิดภัยพิบัติ หรือมีความขัดแย้งในสังคมอย่างรุนแรง เด็กควรได้รับการดูแลจากพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคย เพื่อช่วยให้เด็กรู้สึกมั่นคงปลอดภัย มีความต่อเนื่อง และปรับตัวได้ดีขึ้น หากพบเด็กที่พลัดหลงจากครอบครัว ควรรีบให้ความช่วยเหลือนำเด็กส่งครอบครัวให้เร็วที่สุด
๘. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้เด็กเกิดความตื่นตกใจ หวาดกลัว และโกรธแค้น เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤติ เด็กควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ควรให้ความรัก ความเอาใจใส่มากขึ้น และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดง และระบายความรู้สึกอย่างเหมาะสมตามวัย
๙. เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาในสถานที่ที่ปลอดภัย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อช่วยฟื้นฟูสภาพจิตใจเด็กให้กลับสู่ภาวะปกติ และจัดให้มีระบบการศึกษาที่ต่อเนื่องสำหรับเด็กให้เร็วที่สุด
๑๐. กับระเบิด และลูกระเบิดที่ยังไม่ระเบิดเป็นอันตรายร้ายแรง เด็กต้องได้รับการสอนให้ระมัดระวัง ไม่เล่น ไม่แตะต้อง ไม่เหยียบวัตถุ หรือสิ่งของที่โมรู้จัก เด็กและครอบครัวต้องได้รับการจัดสรรพื้นที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยจากกับระเบิด ชุมชนต้องจัดเตรียมพื้นที่ที่ปลอดภัยให้แก่เด็กสำหรับเล่นและทำกิจกรรม

ความรู้เพื่อชีวิต : หน้ือรับมือภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ